

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyi: Magyaróra 3 korona.
 Külföldi: Magyaróra 18
 Külföldi: Magyaróra 6
 Külföldi: Magyaróra 20

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyesszam. ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Nemzeti kereskedelem.

— márc. 5.

Örömmel látjuk, hogy a nemzeti kereskedelem kiépítésére vonatkozó szellemi törekvések terjedelemben nőnek, intenzivitasban gyarapodnak. Igaz, hogy az arra vonatkozó törekvések egyelőre a theoria keretén belül mozognak, de remélhető, hogy a jövőben a nemzeti kereskedelemre vonatkozó aspirációk hatásukat az anyagi téren is éreztetni fogják és hogy annak idején majd az intézményes életben is hozzájárunk a nemzeti kereskedelem templomának felépítéséhez.

Jelenleg még csak szellemi esztázózás folyik a nemzeti kereskedelem eszméje körül.

A magyar kereskedelemnek nemzetinek kell lenni, hogy teljesítse hivatását a magyar ipar, a magyar nemzeti fejlődés körül. De hogy tulajdonképpen mi a nemzeti kereskedelem, azzal még nem vagyunk tisztában. A hány a szellemi

harcos, annyiféle a meghatározás. Nemzeti kereskedelem az, mely nyelvére nézve magyar — mondja az egyik. Hibás definíció, mert képzelhető egy nyelvre nézve magyar kereskedelem, mely azonban még nem nemzeti.

A nyelv fontos mozzanata a közgazdasági életnek, de nem döntő annak elbírálására. Ha egy magyar nyelvű kereskedő-hadsereg idegen ipar szolgálatában áll, nem nemzeti ármádia az. Nemzeti kereskedelem az olyan, mely a magyar faj foglalatára — mondja a másik. Veszedelemesebb definíciót ennél nem ismerek. A közgazdasági élet nem fajok és vallások szerint oszlik meg. A közgazdasági élet maga az egyenlősítés, a születési véletlenek, vagy kiváltságok által létesített akadályok lerontása. A közgazdasági életben résztvenni joga van minden tisztességes tényezőnek, ha őt erre egyéni tulajdonságai, rátermettség, tapasztalat, vagy tőke kvalifikálják.

Mi hát a nemzeti kereskedelem?

Nemzeti kereskedelem az, mely azt a pénzt, melyet bevett, megmenti a nemzetnek. Nemzetivé tesszük a kereskedelmet akkor, mikor a tisztességes hazai kereskedelmnek megadjuk a természetes fejlődés és a természetes iparpártolás lehetőségét.

A nemzeti kereskedelem a maga tökéletességében akkor áll elő, amikor a széles alapokon nyugvó magyar ipar, t. i. a mikor a magyar fogyasztó pénze a magyar kereskedő kezéből a magyar iparos kezébe jut. Az első lépés a nemzeti kereskedelem felé pedig az hogy a magyar fogyasztóközönység pénzét egy teljesen kifejtett magyar ipar hijján legalább a magyar kereskedelemnek mentsük meg — hogy aztán a megerősödött magyar kereskedelem alapján kiépülhessen a magyar nemzeti ipar, amivel aztán meg volna alkotva a ma-

Balzsam.

Valami mély, nagy némaság
 A lelkekre száll néhanap —
 S mint a felhőt a napsugár,
 Kerüli a dal lantomat.

Mikor a madárnak
 Elyesve a szárnya;
 Mikor anya esőkjät
 Epedi az árva;
 Tikkadó virágra
 Harmat, ha nem esne;
 Ha valaki vigaszt
 Hiába keresne;
 Ami csak sovárgás,
 Valami csak bánat,
 Szivemben ilyenkor
 Mind, mind elötámad!

Mikor aztán lantom hurján!
 Vegre újra föleseng dalom —
 Akármilyen bus nóta is:
 Megenyhül minden tájdalom.

Ifj. Rácz Lajos.

A Kamuthyak végzete.

A Szabadság számára írta: *Pakots József.*

Kamuthy Lázár, a Nyáradvidék hatalmas ura öreg fejjel kártyázni kezdett. Három kerek esztendő alatt eljátszott nyolc falut, megannyi határ földet s utoljára már a Kamuthy-udvarház padlás-hijának füstölt oldalasaira ment a játéka.

Mikor Kamuthy Lázár meghalt, felesége a rengeteg vagyonból nem tudott mást megmenteni, mint egy aranyfoglalat, egyszerű vörös korál-követ. Emberi kéz formája volt ennek a kőnek s a nagyasszony rókatorkos bundájának prémes gallérját fogta össze. Az örökké fázó özvegy nagyasszony ezt a bundát az utolsó családi drágakövel együtt élete végéig viselte.

A Kamuthyak között a nagyasszony halála után babonás hire kelt a vörös korál kéznek. A családi legenda szerint Kamuthy Lázárné, mikor meghalt, a következő szavakkal adta át a legrövidebb fiának az egyetlen családi drágaságot:

— Fiam, e hideg kő a multak ki-

sérő réme. Utolsó maradványa a hajdani fénynek, gazdaságnak. Olyan ez mint az emberi kéz. A vörös kéz! Vigyázz te is és vigyázzon minden Kamuthy; ne legyenek könnyelműek soha mert megfog a vörös kez!

Innen tovább a Kamuthy-nemzettségben ivadékról-ivadékra szállt a vörös kéz. Apa a fiára hagyta, s úgy kell lenni hogy mindnyájukat megfogta a vörös kéz, mert egytől-egyig nyomorultan pusztultak el.

II.

Kamuthy Lázárnak, a tékozló nagy urnak ötödizigleni unokája, Kamuthy András alatt a Nyáradvidék ismét a Kamuthyak birtokába jutott. Kamuthy András, mikor birtokfoglaló nagy munkáját befejezte, a negyven évet szántotta már és erősen szürkült.

Deresedő haja megijesztette a dolgozó, fáradhatatlan embert. Ez már kissé korán jött, nagyon is korán. Hiszen még tavasz sem volt, s már jelentkezik a tél hava. Nem élt még semmit s már elmulás fenyegeti.

Elhatározta tehát, hogy nem dolgozik többet. Könnyű, vidám életet fog élni, hiszen joga van hozzá. És hozzá fo-

Jókay Mór, Mikszáth Kálmán,
 Eötvös József, Eötvös Károly,
 . . . és Rákosi Viktor . . .

. . . összes műveit együttesen . . .
 . . . 12 koronás havi részleltíze . . .
 . . . tésre szállítja; a . . .

„KAZINCZY“
 könyvkereskedő Részvénytársaság Debreczenben.

gyar nemzeti közgazdasági élet utolsó lánészeme.

Amíg közgazdasági ketreben élünk, hiába prédikálunk szabadságot. Amíg kinyitva a határ, amelyen külföldi áru, egy külföldi kereskedelem közvetítésével árasztja el az országot, a magyar nemzeti kereskedelem csak álom lehet. Vészi Józsefnek igaza van, mikor azt mondja, hogy közgazdaságilag helyes, hogy az erősebb elnyomja a gyengébbet. E tételt csak annyiban egészíthetem ki, hogy csak az indokolt, ha a hazai erősebb elem nyomja el a hazai gyengébbet.

Hegedüs Sándornak is igaza van, amikor azt mondja, hogy a magyar kereskedői pálya szeretetének át kellene szállani apáról-fiúra. De e szeretet alapja csak a közgazdasági boldogulás lehetősége lehet. Ha a fiu keserves, emésztő küzdelmet lát maga előtt, amelynek eredménye az igazsággal ellentétben van és nem áll arányban a ráfordított keserves fáradsággal, nem vetheti magát annak a foglalkozásnak karjaiba, mely egész indokolatlanul, oly hálátlanul fizetett.

A magyar nemzeti kereskedelem kiépítéséhez nem az szükséges, hogy kereskedői hadseregünk hazafiasabb legyen, mint eddig volt. Ez az érzés mindig ott volt kereskedőink szívében, csak meg kell adni az érzésnek a teljes érvényesülés lehetőségét. Függetlenítsük a magyar kereskedelmet az öldöklő idegen versenytől, hozzuk abba a helyzetbe, hogy mentesítve a kenyérkereső napszamos munkájától,

a magyar iparpártolás ideálja felé fordulhasson, akkor meglesz a nemzeti kereskedelem, amely általános nemzeti jólét fokmérője lesz. Akkor a kereskedő fia önönmagától szeretni fogja az édesapja pályáját, akkor nincs kifogásunk az ellen, hogy az erősebb elnyomja a gyengébbet, akkor a nemzetik közgazdasági harcában nem lesz ismeretlen többé a „magyar” név. De amíg fogyasztásunk idegen kézen siúylódik, amíg kereskedelmünk csak napszamos munkát végezhet idegen gazdának, addig nemzeti kereskedelemről — csak beszélhetünk.

Kunz József.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, márc. 4.

A néppárt súlyos gravamenekkel terhelve jött el a házba, — rettenetes dolog történt. A csikszentmártoni választáson megbukott a néppárti jelölt. Ezt el kellett mondani a napirend előtt. Ez az obstrukciónak is jó, a néppártnak is jól esik. Így történt, hogy a napirend előtt két óra hosszat folyt a vita a csikszentmártoni választás felől. Interpellációk is voltak bejelentve, a melyeket két órára kért az ellenzék kitűzni és így a katonai vitára alig maradt két órai idő.

A néppárti szónokok különben rettenetesen unalmasak voltak és alig hallgatta őket néhány ember.

Annál nagyobb figyelem fordult a közép karzat felé, a hol Bánffy Dezső

báróné ült a kis leányával egy bájos, aranyzóke babával, a ki általános feltűnést keltett szépségével és hangos eseregésével. A volt miniszterelnök nejeinek üdvözlésére báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter felsietett a karzatra a hol többen is gyülekeztek: így Papp Géza, Belieska Béni. A kis Bánffy Dóra az alatt oly otthonosan érezte magát, hogy lekiáltott a terembe. Apponyi és vele mindenki feltekintett és mindenki mosolyra fakadt.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Dániel Gábor, majd Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, báró Fejérváry Géza, gróf Széchenyi Gyula.

Elnök fél 11-kor nyitotta meg az ülést és bemutatatta az irományokat.

Szöts Pál jegyző jelenti, hogy Vicsontai Imre, Rátkay és Kubik Béla interpellálni fognak.

A csikszentmártoni választás.

Kovács Pál a napirend előtt szóba hozta a minap lezajlott csikszentmártoni választást. Elmondja, hogy a közigazgatási tisztviselők korteskedtek a választáson az ellenzékiet nem engedték szabadon mozogni. Magát a néppárti jelöltet a fanatikus Györffy pártiak alig engedték szóhoz jutni. Darányi Ferenc képviselőt pedig majd agyonlőtték. (Zaj a széllbalon.) Csak az isten mentette meg a haláltól. Egy 16 éves suhanc volt a merénylő, a kit felbéreltek. (Zaj.) Ezután Széll miniszterelnököt támadja, a ki alatt epoly választási visszaélések vannak, mit annak előtte Bánffy alatt. (Zaj.)

Jankovics Béla azt panaszozza fel, hogy a Györffypárti a községhezán itatott és etetett és a szolgabíró ezt letagadta. Mire ők személyesen győződve meg arról, hogy tényleg a községhezán etetett a Györffypárt, a szolgabírónak kijelentette, hogy hazudott. (Zaj.)

gott a gondok nélküli új, szabad élethez.

De nem ment könnyen. A röghöz kötött, örökös nehéz munka őt magát is nehézkessé tette.

Kamuthy András egész életén át kétségbeesett erőfeszítéssel küzdött a Kamuthyak végzete ellen, amely ott kísértett a legendás családi ereklyében. Az erős lelkű, erős akaratú férfit ideges félelem fogta el, valahányszor rá gondolt a hideg vörös kézre. Pedig sokszor gondolt rá. Néha, amikor nyári munka idején izzadó arccal és fáradtan járta be a nyáráradmenti földeket, egyszerre csak a telisugárzásu, napfényes levegőben könnyű káprázat gyanánt villant meg előtte a vörös kéz.

Kamuthy András most, élete forduló pontján dühös elszántsággal hessegette el maga elől a kísértő rémet. Hiszen dolgozott már eleget, többet, mint négy nemzedék, pihenhet talán. És pihenni kezdett.

A negyvenéves férfiszívébe zuhogva árad be az új élet pezsdítő fénye. Mint mikor régi, bezárt lakásban begyujtanak az ódon kandallóba s a szikkadt, kiszáradt butorok a melegtől recsegni, ropogni kezdenek, úgy feszültek, pattogtak az erei az új szokatlan áramlásra.

Egyszerre szomjas, mohó életkedv fogta el. Az erős, szilaj akarat, amely a

rögöt aranynyá változtatta eddig a kezén, most a szívében tobzódott tovább szenvedélyes, mámoros vágyak alakjában. Elni akart!

Ebben a vad, szertelen hangulatában a sors eléje sodort egy asszonyt. Egő szemű, halavány, törékeny asszony volt, olyan fajtájú teremts, a kit végzete is arra szánt, hogy játékszer legyen valamely erős, szenvedélyes férfi kezében.

Kamuthy András magának kívánta ezt az asszonyt. Az utcán látta meg, a nagy városban és lázas lelke möhön ölelte magához az ismeretlen nő törékeny alakját.

Szenvedélyes harc indult meg ezután. Az asszony becsületes, egyszerű lélek volt s mikor a sötétareu vadtekinetű férfi első izben állt eléje, irtózza menekült.

Kamuthyban éhesen lihegték a kiszabadult szenvedélyek. Valamikor a Nyáráradmenti erdőségekben üzte hajkurászta ily mohósággal a vadat. Az elemek féltelensége viharzott ilyenkor a bensejében s fölvert indulatait a haladóklo vadnak utolsó, megtört pillantása tudta csak lecsillapítani. A nemes vad most is megtorpant.

A törékeny asszony meghódult. Félve, de boldog éremegéssel mondta el a férfinak, hogy a férje közuapi ember

egyszerű kereskedő, akinek külvárosi apró üzletében minden kapható, fűszer és más eféle, csak éppen boldogság nem.

— Az én portámon az is van! — mondta Kamuthy András szenvedélylyel.

Az asszony reszketve menekült a súlyos szavak elől. Egy hét múlva azonban forró, gyötrelmes üzenetet küldött a férfinak:

— Hát vigyen magával!

III.

És Kamuthy András elindult zsákmanúyáért. Hogy nekivetette magát a külváros zugos utcáinak, türelmetlenül nézte a házszámokat. Egyszerre csak alázatos háng szólította meg.

— Talán vásárolni méltóztatik?

Kamuthy ránézett a kérdőzöre. Alacsony, földszinti bolthelyiség előtt állott s a piszkos üzlet ajtajából egy ember intett feléje. Ki lehet?

Kamuthy önkénytelenül a kereskedelem fölött levő cégtáblára nézett és megdöbbsent. A férj nevét olvasta.

A vevőre váró készséges férj még egyszer megkérdezte:

— Talán vásárolni tetszik valamit?

— Igen! — hagyta rá Kamuthy hirtelen és belépett a szűk bolthelyiségbe. A meglepetés első zavarában rendelt

Darányi Ferenc arról a merényletről beszél, a melyet ellene elkövettek. Azt állítja, hogy felbérelt emberek tüntettek a néppárt ellen.

Szell Kálmán miniszterelnök nem tartja helyesnek, hogy egyesek közvetlenül a választások után panaszokkal álljanak elő, holott többnyire elfogultak, mint az a csékei választáson is történt. Egészen más derült ki a vizsgálat nyomán, mint a mit egyesek mondtak, felhozta azt az adomát, hogy Olaszországban két jó barát látott egy utcai verekedést és mindenki másképp adta elő a dolgot. Az egyik történetiro volt és a feletti bosszankodásában eldobta nagy fáradtsággal írt történelmi művét, mert minő hitelük lehet évezredek előtti embereknek ha két ember is mást-mást lát egy időben. (Tetszés.)

Kijelenti, hogy vizsgálatot fog indítani és a visszaélést elkövetett tisztviselők bűnhődni fognak. Hogy ő szarvakat adott volna a tisztviselőknek, az ellen tiltakozik, ő csak a törvény keretén belül biztosította a közigazgatási tisztviselők jogait. (Elénk helyeslés jobbról. Nagy zaj balról.)

Kubik Béla többször közbekiált.

Elnök rendreutasítja.

Szell min elnök: Azt, hogy a községházán evettek és itattak, hogy általában hivatalosan állást foglaltak és kerestek, azt nem helyesli és ha az igaznak bizonyul, megtorolja. Egyébként az ily panaszokban konkrét adatokat kér. A kuriai bíraskodásra utal, a melyet ő csinált meg és a mely pártatlanul ítélt. Ő is pártatlanságot kér, mert csak az igazságot szolgálja. (Zajos helyeslés.)

Kovács Pál személyes kérdésben reflektál a min. elnök szavaira.

Kubik Béla is személyes kérdésben beszél a tisztviselők korteskedéseiről. (Zajos felkiáltások: Eláll!)

Elnök kijelenti, hogy ez nem személyes kérdés. (Zaj.)

Szatmáry rövid reflexiója után

Gabányi Miklós áll fell. (Zajos derűtség. Felkiáltások: Mit akar?) Kijelenti, hogy ha nem igaz, a mit a csékei

egyét — mást. A férj futott — szaladgált a pulpius mögött és Kamuthy furcsa mosolylyal nézte. A guny és szánsálem vegyes érzése fogta el lassankint. Szerette volna odakiáltani a jámbor boltonak:

— Sirj és jajgass, te szegény ember, mert romlás vár. Ehabalom hitetársadat, életed boldogságát. En szánlak téged, mert te vagy a gyenge és én vagyok az erős!

De Kamuthy diadalmas gondolatait derékban szegte ketté egy látomány. Amint a férj gyorsan és szolgálatkészen szedte le a poicokról a megrendelt holmikat és a pulpituson lázasan esomagolt, Kamuthy előtt felvillant a szorgoskodó ember otromba, durva vörös keze.

Megriadt. Ösztönszerűleg jutott eszébe a másik vörös kéz. Az a hideg korall kéz, a melyik a Kamuthynak babonás hite szerint megbosszulója minden könnyelműségnek.

Kamuthy András elgondolkozott. Valójában ő is könnyelműség előtt áll s ki tudja, ez a könnyelműség nem lesz-e végzetes, romboló? Egy becsületes ember boldogságát akarja összezúzni. S vajjon nem fogja-e emiatt őt utólni a Kamuthynak végzete?

Bevárta, a míg a „férj“ elvégzi a becsomagolást s aztán elgondolkozva, lasson tért vissza azon az uton, a melyen jött.

választásról mondott, akkor csak azt felelt: Meghalt Mátyás király, oda az igazság! (Zajos derűtség.)

Következett

az unjoncjavaslat

tárgyalása.

Justh Gyula: Az interparlamentáris konferenciák a világbéke felett tanácskoznak és ezalatt az államok folyton fegyverkeznek. És most, a mikor nem hogy leszállítanák a hadsereget, de emelni szándékoznak, az ellen tiltakozik. Reflektál azokra, a miket Macedonia függetlenségéről és a keleti kérdéssről mondtak Tisza és Andrássy. Ő érdeklődik Macedonia iránt, de addig, a míg nemzetünk függetlenségét és szabadságát biztosítani nem tudjuk, addig a legnagyobb könnyelműség volna más nemzet érdekeiért áldozni. A hadsereg hazafias közszellemére nézve ellentét van Andrássy és Fojórváry között, Fojórváry állítja, Andrássy tagadja. De Tisza István is követeli a hazafias szellemet, most is, 14 év előtt is az akkori vederővita alatt. Ez is bizonyítja, hogy a hadsereg szelleme 14 év óta semmit sem változott. De tiltakozik az ellen, hogy a hadsereget epugy lehet kritizálni, mint a közigazgatás, vagy a jogszolgáltatást. Utal a nemzet szegénységére. Tőlünk első rangú áldozatokat kívánnak, de gazdaságilag gyarmati állapotban vagyunk. (Igaz! A szelbalon.) A mi gazdasági helyzetünk mellett lehetetlen újabb pénz és véráldozatot hozni. A legszükségesebbekre sem tudunk költeni, a nép kivándorol s ily körülmények között katonai célokra adni lehetetlen. Felelőtli az osztrák parlamentben ellenünk intézett támadásokat. Tiltakozik az ellen, hogy Ausztria a mi ügyeinkbe beavatkozzék; mi szabadon rendelkezhetünk hadseregünkkel. Ausztria, a mely állandó szövetségeseink, ádázabb ellenségünk a leggonoszabb ellenségeinknél. Mégis sokan ma is üdvösnék tartják az osztrák szövetséget, holott ez okozta Magyarország legtöbb baját. Ezután a nemzeti pártot támadja, amely ígéretekkel is megelégedett. — Holott akarat nélkül — úgy látszik — a hadseregben semmit el nem érhetünk.

Justh után

Pozsgay János beszélt a javaslatok ellen. Határozati javaslatot nyújtott be, hogy a katonák szolgálaton kívül oldal-fegyvert ne használhassanak.

Interpelláció.

Visontai Soma a munkás felolvasások megállítására tárgyában interpellált.

Szell Kálmán megnyugtató válaszával az ülés véget ért.

EGYHÁZ és ISKOLA.

A főiskolai énekkar ünnepe. A debreceni ev. ref. főiskola énekkara a főiskolai irodalmi önképző társulat közreműködésével e hó 5-én, ma délután szép ünnepélyt rendez a főiskola kegyes alapítványt tevői emlékére. — Az ünnepély műsora a következő lesz: I. Szakasz. 1. Gyászének: Szerdahelyitől. 2. Megnyitó beszéd: nt. Csiky Lajos tanár urtól. A jutalmazottak megnevezése. 3. Beteg leány: Egressitől. Férfi karra Mátcsay Sándortól. 4. Komoly szavaltat: Pelei Józseftől th.-tól. 5. Finn himnusz; Paetustól. Férfi karra M. S. Zongorán kiséri Balogh István énekkari tag. — II. Szakasz. 6. Lengyelek a csárdában: Stehle től. 7. Felolvasás: Nagy Mihály

jh.-tól. 1. Eredeti magyar népdalok: Horváth Fábiantól. A Tiszavidéki Dalos-
szövetség 1901. évi pályázatán pályadíjat nyert pályamű. 9. Vig szavaltat: Baróthy István th.-tól. 10. Rákóczi a határon: Szövegét írta: Endrődi S. Zenéjét Lányi Ernő. Az 1902. évi Kövesdi féle 400 koronás pályadíjjal kitüntetett pályamű.

Agról-ágra.

Alkalmi apróságok.

Az ember tragédiája.

Ki hinné azt, hogy az ember tragédiája című legelső sorban Ballagi Mór és Veres Beniczky Hermina szerezte.

Pedig ugy van.

Szép társaság volt együtt Szirákon Teleki László testvérénél, Teleki Augusztina grófnőnél.

Egy lugasban, a hol többen ültek, a társaságnak Madách Imre néhány versét olvastak fel.

Ballagi Mór igen fúrge természetű volt abban az időben s nem lehetett soha lebeszélni, hogy a park taván meg ne kísértse ügyességét a csónakázásban.

Beleült a csónakba.

Ezalatt Madáchnak Veres Beniczky Hermina azt mondta, hogy miért nem ír valami hosszabb drámai költeményt?

A költő elmerült annak koncepciójába, különösen akkor, midőn a kiváló műveltségű urnő a világtörténelmet ajánlotta figyelmébe.

Madách rögtön kijelentette, hogy ez hálás tárgy volna, csak egy megfelelő cím kellene, melylyel összekapcsolhatná tárgyát.

Ebben a pillanatban érkezett oda a tő különféle emlékeiktől borítva, a csónakkal fordult Ballagi Mór s így szólt:

Ni! Itt van az ember tragédiája.

Meg van a cím, szólt Madách és nem sokára megírta Az ember tragédiáját.

E G Y L E T.

A debreceni zsidó szentegylet e hónap 8-án, vasárnap délután 3 órakor az egylet hivatalos helyiségében (József kir. herceg utca 26. szám) közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozata a következő lesz: 1. Az 1903. évi számadások és mérleg megvizsgálására egy 3 tagból álló bizottság megválasztása. 2. Az előjáróság évi jelentése és esetleges indítványok, a mennyiben a közgyűlés előtt három nappal bejelentették azokat. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése és ennek alapján az 1902. évi számadások tárgyában határozat hozatala. 4. Az 1903. évi — választmányilag megállapított — költségvetés tárgyalása és évi díj megállapítása.

* **A baromfi tenyésztő egyesület gyűlése.** A baromfi tenyésztő egyesület megalakítása tárgyában indított mozgalom már eddig is meglepő sikerrel járt. Több mint hetven baromfitenyésztő gazda jelentkezett a megalakítandó egylet tagjául. A baromfitenyésztők ma délután 5 órakor alakuló gyűlést tartanak az Angol Királynő fehér termében, hol a megalakulás módzatait beszélnek meg.

H I R E K.

Napló.

Spornaceum nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e. 9—12-ig.

Márc. 5. Városi közigazgatási bizottsági ülés d. u. 3 órákor.

Márc. 6. P. Nagy Zoltán vizsgálati hangversenye a Bikában.

Márc. 6. A kórházi bizottság ülése d. u. 4 órákor.

Márc. 7. Kereskedők táncestélye.

Márc. 8. A debreceni dalegylet közgyűlése.

Márc. 8. A jogász és tisztviselőkör közgyűlése d. e. 11 órákor.

Márc. 8. Gazdasági bizottság ülése d. e. 10 órákor.

Márc. 9. Megyei közigazgatási bizottsági ülés d. e. 10 órákor.

Márc. 14. Az egyetértés dalegyesület hazafias estélye a Margit-fürdőben.

Márc. 14. A Kossuth-dalkör estélye.

Márc. 14. A Csokonai-kör Rákóczi-estélye.

Márc. 29. Az ügyvédi kamara közgyűlése.

Márc. 29. A Petőfi dalkör évi közgyűlése.

Márc. 29. A debreceni tisztviselők önszegélyző egyletének közgyűlése a Jogász és tisztviselőkör helyiségében d. e. 11 órákor.

Ápril. 8—18. Műkedvelők tárlata a városlázán.

Finn esték a színházban.

— március 5.

Az e hónap 20-án és 21-én rendezendő finn-esték iránt egyre nagyobb az érdeklődés, A rendezőbizottság tevékeny munkásságot fejt ki a siker érdekében, a mely bizonyára fényes siker előjelei már is mutatkoznak.

Már eddig is számos előjegyzés történt páholyokra és a földszinti helyekre, mint az *Oláh* Károly tanácsos kimutatásából kitetszik. A rendező bizottság elnöke *Oláh* Károly egyebekben a munkában jó példával jár elől, s már magában az ő agilitása bizonyítéka a legszebb sikernek, miután a mihez ő még hozzá fogott, annak mindenkor a legnagyobb eredménye lett.

Tegnap érkezett meg a finn írók fedelmétől *Acho* Jánostól az az elbeszélés, melyet a finnek *Jókai* ja egyenesen a debreceni finn estékre írt s a melyet Dr. *Popini* tanár, finntudós fog magyar nyelvre lefordítani.

Pápay János tanítónak, a rendezőbizottság egyik legbuzgóbb tagjának pedig sikerült egy nagy vegyes kar szervezni műkedvelő hölgyekből, és urakból, akik a finn *Szabadság*-dalt fogják énekelni és pedig nagyobb érdekesség okáért *finn nyelven*. A vegyes kar tagjai közt vannak a *Dócy* intézet női és férfi tanári karának énekelni tudó tag-

jai s számos felsőbb leányiskolai növendék.

Műkedvelők tárlata.

— márc. 5.

A debreceni műpártoló egyesület által rendezendő műkedvelő-tárlat iránt éppen olyan nagy az érdeklődés, mint volt az egyesület őszi műkiállítása iránt. Sőt talán még nagyobb, mert Debrecenben nagy számmal vannak műkedvelők, sőt — ami igazán esodálatos — még műkedvelő szobrászok is nagyobb számban akadnak.

Már eddig is számos jelentkezés történt a műpártoló egyesület igazgatóságánál. (Mester-utca 26. szám.) Éppen ezért az igazgatóságnak az a kérése, hogy a jelentkezők a bejelentésnél tüntessék ki foglalkozásukat, lakásukat, a beküldendő művek címét, nemét, számát és majdan állapítsák meg az árát is, miután a kiállítás mindazok számára, akik óhajtják, képvisár is lesz.

A kiállítás előkészítésének nagy munkájában *Csikos* Sándor dr. egyesületi elnöknek lankadatlan szorgalmu segítő társai *Bakos* Tibor és *Pálffy* József egyesületi igazgatók. A kiállításra küldhetők olaj- vagy vízfestésű képek, rajzok és szobrok. Kiállíthatók továbbá színes kivitelben festett kézimunkák, tehát legyezők, faldiszkek, tükrök, spanyolfalak, párnák, selyem testések s más ehhez hasonló díszmunkák.

A beküldött tárgyak felett március 28-án *Csikos* Sándor dr. elnöklete alatt bizottság fog határozni, hogy a kiállításban helyet foglalhatnak-e, miután teljesen értéktelen művek még sem kerülhetnek nyilvánosságra.

Az eddigi előjelekből ítélve azonban a műkedvelők április 8-tól 18-ig rendezendő tárlata minőség tekintetében is ki fogja állani a versenyt a nagyobb vidéki városok hasonló kiállításával.

* **Puky Gyula főispán** tegnap délben érkezett haza Kassáról s megkezdte hivatalos működését

* **Történelmi hangverseny.** Zsúfolásig megtelt tegnap este a *Bika* nagyterme a városi dalegylet által rendezett történelmi hangversenyek második sorozatára. A legendás kuruckor édesbus dallamu zenetermékeit hallottuk művészies előadásban lelkes, zeneértő emberektől. — Egyenkint és általánosságban elismerést érdemelnek a dalegylet tagjai, hogy ilyen élvezetben részesítetik a város közönségét. Bemutatják a fényes és gyászos múlt zenevilágát. A *Csinos Palkó*, *Hej Rákóczi Bercsényi*, *Czinka Panna* nótája, *Rákóczi imája* stb. stb. kezdetű dalok mind olyanok, amelyek mellett valóban

sirva vigad a magyar. Első sorban *Rácz* Károlyt kell megemlétenünk, kinek művészi játékát ugyancsak sok taps és újrázás jutalmazta. Gyönyörűek voltak a tárogatón előadott kuruenóták is. Majd a *Nagy András* kiváló bariton hangja keltett viharos tapsokat. Műsor lefolyása után tánc volt, amelynek a hajnali órák vetettek véget.

* **A Csokonai-kör Rákóczi estélye.** Március 14-én, a márciusi napok szabadságébresztő, nagy tettekre hevítő szellemének hódolva, tartja a Csokonai-kör Rákóczi estélyét. — A nagyszabásu emlékünnepe iránt általános a közönség érdeklődése. Természetes is ez, mert történeti tanulmányt maga a Csokonai-kör elnöke *Géressy* Kálmán ír ez alkalomra, és mert a Rákóczit dícsőítő ünnepi beszédet nem kisebb szónok fogja mondani mint dr. *Wolafka* Nándor vál. püspök, prépost piébános. A részletes műsort néhány nap múlva közöljük.

* **Szell Marianna Kubelik menyasszonya.** Többször megemlékeztünk már Kubelik *Jean* világhírű zeneművésznek bessenyei *Szell* Farkas kiváló történetírónknak a debreceni kir. tábla tanáselnökének szépséges leányával *Szell* Mariannával kötendő házasságáról. Tegnap érkezett meg a menyasszony családja a művész özvegy édesanyjának üdvözlő távirata is, melyben az ég áldását kéri Prágából az ifju párra. Az örömapa családja különben a világ minden részéből felkeresik a lapok szerkesztősegei s több külföldi lap sürgeti a boldog menyasszony arcképét. Az esküvő határidejét még nem állapították meg.

* **Kanyarójárvány Debrecenben.** Szomorú hír a szülőkre nézve, de igaz. A kanyaró nagyobb kiterjedésben lépett fel Debrecenben a gyermekek közt, úgy hogy *Sárváry* Gyula főorvos naponként 6—8 megbetegüléstről tesz jelentést a polgármesteri hivatalnak. A hatóság minden lehetőt megtesz a járvány meggátlása céljából, több iskolát ahol a járvány veszedelmesebb mértékben lépett fel, bezárták.

* **Vetések állása.** Debrecen város határában, de általában az egész megyében eltakaradott a hó mind egy esőppig s tavaszi napfény önti el a zsendülő földet. Sajnos, hogy a mezőségek képe sok helyen szomorú. Különösen a homokos talajon nagyon sok kárt tettek az őszi vetésben. A téli erős fagyok s helyenként a vetés egészen kifagyott, úgy hogy újra be kell vetni. Különben pedig igen sok gazda korán kezdődő tél miatt nem is juthatott az összes szántásvetéshez, s így alig kétharmadrésznyi volt az idén az őszi vetés.

* **Gyakornoki állás.** Debrecen város erdőmesteri hivatalánál egy gyakornoki

Értesítjük

az igen tisztelt, hölgy közönséget, hogy bevásárlási utunkról hazatérve, beszereztük a tavaszi divat legszebb újdonságait, melyek a t. hölgy közönség szíves megtekintésére várnak.

Tisztelettel

D A R V A S T E S T V É R E K

női- és gyermekfelöltő áruhaza

DEBRECZEN, Fő-tér, a Hungária kávéház mellett.

állás megüresedett. Az állás 1200 korona fizetéssel és természetbeni lakással jár. Pályázati kérvények március hó 26-ig adandók be a városnál Kovács József polgármesterhez.

* **Szünet a számvevő-hivatalban.** Városi számvevőség és házipénztári hivatalok március hó 7. és 8. napjain azaz vasárnap és szombaton takarítás miatt zárva lesznek.

* **Névváltoztatás.** Mocsár László hajdu-hadházi illetőségű karcagi ev. ref. tanító nevét belügyminiszeri engedéllyel „Mocsári-ra” magyarosította.

* **A festő szakosztály ülése.** Az ipartestület festő szakosztálya vasárnap délelőtt 10 órakor gyűlést tart az ipartestület helyiségében. A gyűlés tárgya: védelem az utazó, iparigazolvány nélküli festők s általában a tisztességtelen verseny ellen.

* **Kiugrott a vonatból.** Lovász Gábor kerékgyártó segéd itt akarta hagyni nemcsak Debrecen városát s körül akart nézni a nagyvilágban. Nagy elhatározásának öröme alaposan beszédett a szesz italokból s becsipve ballagott ki az ándóházhoz. Be is ült szépen a Nagyváradi felé induló vonatra. Alig indult ki a vonat az állomásról, Lovász Gábor egyet gondolt s kiugrott a vonatból. A vakmerő boros ember elvágódott a földön, de kutya baja sem történt. A rendőrség vette oltalmába s a bünyűi osztálynál aludta ki mámorát, mely majdnem életébe került.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: Dudás Lajos ev. ref. 66 éves, Gerőcz Józsefné ev. ref. 23 éves Vitkovics Sándor róm. kath. 5 hónapos, Takács Jánosné ev. ref. 81 éves.

* **Beleg színész.** Papir Sándor, a társulat derék segédszínésze kit apróbb szerepeiben többször illetünk megérdemelt dicsérettel, betegen fekszik a kórházban. Meghült s baja annyira súlyosbodott, hogy gondos ápolás végett a kórházba szállították ki. Állapota súlyos, de aggodalomra nem ad okot.

* **Uj napilap Kassán.** E hónap elsőjén új napilap indult meg Kassán *Felső-magyarországi Napló* címmel. Az új lapot ifj. Madarász János szerkeszti. Érdekös és jellemző, hogy a naponta 4 kis oldalon megjelenő lap előfizetési ára egész évre 20 korona. Csodálatosképen hangzik előttünk Debreceniek előtt a hír, akik 8—16 oldalos lapokat adunk 12 koronáért s ami a fővárost kivéve sehol a vidéken nincs szokásban, még hétfőn is megjelenünk a közönség színe előtt.

* **Kóser hus árulása.** Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány most hozza nyilvánosságra azt a miniszeri rendeletet, a mely szerint mindazokat, akik cégéren, üzleti helyiségen, nyomtatványokon és hirdetésekben kóser hus elárulást hirdetnek, de tényleg nem kóser húst árulnak s ezáltal zsidó polgártársaink vallásos hitét félrevezetik, 40—400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtják, ismétlődés esetén pedig az elárulási engedélytől is megfosztják őket.

* **Szöknek a cselédek.** Launyul az idő, a közelgő tavasz langyos szele simogatja arcunkat. Jönnek a fecskék, — mennek a cselédek. Tél elején a vidéki cselédleányok tódulnak be a városba, készségesen szolgálatba állanak, hogy a hosszú tél folyamán ne fogyasszák otthon haszontalanul az eleséget. Mikor aztán ismét beáll a mezei munka ideje, csapatostul szökődnek vissza falujukba,

hol várja őket az otthon, no meg egy egy piros képű, pedrett bajszú, jóképű legény. A rendőrségnél mind több és több cselédtartó urasszony tesz panaszt cselédjének szokása miatt, pedig hát: a virágnak megtiltani nem lehet, — legalább is nehezen lehet.

* **Ellopott billiárd golyók.** Tegnap reggel 6 óra tájban Erős Jakabnak, a Magyar királyhoz címzett kávéházából elloptak tizenkét billiárd golyót. Az elemelt golyók értéke nem is olyan csekély mint azt a laikus gondolná, amennyiben a tulajdonos által bejelentett kár nem kevesebb mint 320 korona. A golyókat állítólag egy magas, szürke ruhát, piros nyakkendőt és kávészínű kalapot viselő férfi lopta el. A rendőrség erősen nyomozza a vakmerő tolvajt.

* **Békavadászat.** Tárkányi Gusztáv és Róth Sámuel volt nyomdászinasok közösbé vásároltak egy forgópisztolyt. Ki akarták próbálni, kivonultak hát a város határára s egy pocsolyánál retentetes lövöldözéssel ijesztgették a jobb sorsra érdemes kecskéket. Csakhamár pajtásuk is akadt egy fiatal kondás személyében. Vigan folyt a lövöldözés, míg két kakastollas zsendár meg nem zavarta a mulatságot. — A pisztolyt elkobozták a fiuktól s feljelentették őket. Legjobb volt a dologban, hogy míg a derék kondásfiú vadászgatott, az őrizetére bízott hizók beszabadultak egy szőlőskertbe, s ott tetemes kárt okoztak.

x **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner féle impremált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

x **Elismert legszebb hölgy és gyermek fényképek** Némethi József fényképész műtermében készülnek (Piac-u. 42).

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Márc. 5. esütörtökön *Bob herceg* daljáték. Először A.

Márc. 6. pénteken *Bob herceg* daljáték. B.

Márc. 7. szombaton *Bob herceg* daljáték. C.

Márc. 8. vasárnap délután *Képzelt beteg*, vigjáték, este *Hegyi Aranka* vendégfel-léptével *Lili* énekes vigjáték.

— (A koldusdiák.) Tegnap újból a *Koldusdiák* zenéjében gyönyörködött a közönség, mely R. Réthy Laura asszony művészeire iránt tüntető módon fejezte ki lelkes elismerését. Nagy tetszést aratott *Felhő Rózsi*, kitűnő volt *Karacs Mezey* szintén.

— (Bob herceg.) Huszka Jenő daljátéka, *Bob herceg* ma este kerül először színre. A zenéje nem nagyon eredeti, de kellemes. Egyes szép dallamait máris játszik a cigányok és füttyülik a gyerekek az utcán. Meséje egyszerű szerelmi történet: György királyfi polgárleányt szeret, akit végül feleségül vesz.

TÁVIRATOK.

Küldöttség Apponyinál.

Budapest, márc. 4. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházban ma 149 tagu hatvani küldöttség tisztelt Apponyinál Malatinszky György képviselő vezetése mellett. Malatinszky rövid üdvözlés után átadta a katonai javaslatok elleni kérvényt Apponyinak, mire ő köszönetét kifejezve az üdvözlésért, kijelentette, hogy nem csekély önmegtartóztatásába kerül, hogy a katonai javaslatoknál fel nem szólal, ha nem a küldöttség óhaja szerint beszélne is. De mert a házszabályok értelmében le kellene egyelőre mondania az elnökségről, ezt pedig a jelen súlyos helyzetben nem tartja lekiismeretével megegyeztethetőnek, azért nem szólal fel. Várják be bizalommal a törvényhozás döntését. — A küldöttség zajos éljenzés után a karzatra vonult fel.

Szell Kálmán a királynál.

Budapest, márc. 4. (Saját tudósítónk távirata.) A király ő felsége ma Szell Kálmán miniszterelnököt egy órai magánhallgatáson fogadta.

Németüldözés Magyarországon.

Bécs, márc. 4. (Saját tudósítónk távirata.) A reichsráthban ma Schönerer és társai meginterpellálták az osztrák miniszterelnököt a magyarországi németüldözés tárgyában. Szerintök Magyarországon mostanában tervszerűen a legmegvetendőbb eszközökkel hajszát űznek minden ellen, ami német. A német ellenes agitáció a magyar sajtóban, mely nyilván a franciák zsoldjában áll, franciák felbujtására történik. — Felszólítják tehát a kormányt: hasson oda, hogy Magyarországon a németekkel való bánásmód tekintetében rendezettebb viszonyok legyenek.

A kolozsvári kaszinó a párbaj ellen.

Kolozsvár, márc. 4. (Saját tudósítónk távirata.) Az itteni Nemzeti Kaszinó tegnapi választmányi-ülésén állást foglalt a párbajozás ellen. A Nemzeti Kaszinó kimondta: 1. hogy a párviadalt mint az elégtétel adásának és vételének módját nem helyesli; 2. hogy az egyéni becsület között egy részről, a párviadalra való kihívás és annak elfogadása vagy el nem fogadása között másrésztől összefüggést és kapcsolatot nem lát s ez okból egyikből a másikra és viszont következtetést vonni nem tartja helyesnek; 3. hogy a Nemzeti Kaszinó mindenkinek becsületét szentnek tartja, ezenfelül saját tagjait még különösen is védeni iparkodik oly módon, hogy a becsületében magát nem talán sértve érző tag kívánságára az esetet saját tagjaiból alakítandó jury által megvizsgáltatja s abban igazságot szolgáltat. E jury ítélete által, a mely esetleg a sértő félnek a Kaszinó tagjai közül való kizárását is maga után vonhatja, tagjai becsületét kellően és elegendőképpen

megvédhetőnek tartja annyival is inkább, mert bizalmi férfiai igazságos ítéletének a Nemzeti Kaszinó a maga egész erkölcsi súlyával ad nyomatékot.

Az indítványt a kaszinó elnöke **Fekete Gábor** ítélt táblai elnök terjesztett elő s ahhoz a választmány egyhangúlag hozzájárult.

Gondnokság alá helyezett gróf.

Arad, márc. 4. (Saját tudósítónk távirata.) Az itteni törvényszék **Károlyi Tibor** gróf gondnokság alá helyezését kimondta. A gondnok a gróf legidősebb fia lett.

Vasuti ismeretség.

Budapest, március 4. (Saját tudósítónk távirata.) Speichler Frigyes az Osztrák-Magyar bank bécsi főtisztviselője ma a budapesti főkapitányságon rendkívül érdekes panaszt tett. Március elsejére virradó éjjel Belgrádból Bécsbe utazott. Belgrádban egy ott lakó barátja révén egy felhűnően szép szőke asszonnyal ismerkedett meg, ki magát **Özvegy Sándor Alajcsnénak** nevezte, s elmondta, hogy bátyja százados Boszniában, s elhunyt férje pedig az alföldön birtokos terjedelmes birtokkal. Történetesen e nagy szándékosan ugyanazon vonattal utaztak el Belgrádból. Özvegy Sándor Alajcsné Budapestre igyekezett, de Speichler főtisztviselő panaszok miatt, mire Sándorné rendkívül szagos zsebkendőt tartott orra alá, mitől a tisztviselő teljesen elkábult. Mikor Bécsben felköltöztek a szép özvegy már nem volt mellette s vele együtt eltűnt 30.000 frankot és két darab 2000 frankos csekket tartalmazó tárcája. A bécsi és budapesti rendőrség erősen nyomoz az enyveskező szép asszony után. Speichler ma este Belgrádba utazott, hogy barátjától tudakozadjon Sándorné kitétele felől.

Megint elfogták Kecskeméti.

Budapest, márc. 4. (Saját tudósítónk távirata.) A fővárosi rendőrséghez New-Yorkból ismét távirat érkezett, hogy **Kecskeméti** elfogták. A rendőrség okulva a minapi felültetéseken, legnagyobb fenntartással fogadta a hírt. Nem is szándékozott azt nyilvánosságra hozni, mert **Kecskeméti** valószínűleg ismét csak a táviratban fogták el.

A galántai választás.

Galánta, márc. 4. (Saját tudósítónk távirata.) Ma az itteni választáson este 9 óráig **Eszterházy gróf** 1315, **Kormos** 788, **Havas** 27 szavazatot kaptak. **Eszterházy gróf** megválasztása biztosra vehető. Választás folyik.

Osztályosor-játék.

Budapest, márc. 4. (Saját tudósítónk távirata.) Az osztályosor-játék mai húzásán a következő számok nyertek:

- 100.000 koronát nyert: 15630.
- 30.000 koronát nyert: 10324.
- 15.000 koronát nyert: 35357.
- 10.000 koronát nyertek: 69441, 98524, 100881.
- 5000 koronát nyertek: 26086, 28288.
- 2000 koronát nyertek: 7261, 42831, 55624.
- 1000 koronát nyertek: 1832, 8314, 6343, 64429, 90052, 105089.

Gabona tőzsde.

Budapest, márc. 4. (Saját tudósítónk távirata.) Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Bányadi irányzat mellett 20.000 méter mázsa került forgalomba változatlan áron. — Egyéb gabonanemek változatlanok, bányadtak. Idő: esős.

Buza áprilisra	7.63—64.
„ májusra	7.54—55.
„ októberre	7.54—55.
Rozs áprilisra	6.70—71.
„ októberre	00—00.
Zab áprilisra	6.04—05.
„ októberre	00—00.
Tengeri májusra	6.14—15.
„ júliusra	6.21—22.
Repce augusztusra	11.75—85.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Megrágalmazott megyei tisztviselők.

(Az „Igazság” hazugságai.)

A debreceni kir. törvényszék, mint esküdtbírószág tegnap tárgyalta azokat a sajtópereket, melyeket a kir. ügyészség hivatalból indított meg **Bessenyei József** volt községi jegyző ellen, a ki az Igazság című lapban 26 ízben súlyos vádakkal illette Hajdúvarmegye három főtisztviselőjét: **Rásó Gyula** alispánt, **Weszprémy Zoltán** főjegyzőt és dr. **Czeplédy Mihály** ügyészt. A tárgyaláson megjelent mind a három főtisztviselő, kik maguk kérték a legszélesebb bizonyítási eljárást, amit el is rendeltek, mert **Bessenyei** vádjai oly súlyosak, hogy a törvényes hatóság előtt való meg nem cáfolás esetén hivatalból megindítandó fegyelmet, esetleg bűnvádi eljárás megindítását vonnák maguk után az illető tisztviselők ellen.

Az ügyészség huszonhat rendbeli, a btkv. 358. §. ütköző 259. §. szerint minősülő és a 470. §. szerint hivatalból üldözendő sajtó útján elkövetett rágalmazás vétségéért helyezte vád alá **Bessenyeit**.

Kévessel 9 óra után nyitotta meg a tárgyalást dr. **Szűcs Miklós** elnök. Szavazó bírák: dr. **Szeőke István** és dr. **Oláh Miklós**. A vádhatóságot **Galántai János** kir. ügyész képviselte. Jegyző: **Nagy Elemér**.

Az esküdtek kisorsolása alkalmával sem a vádlott, sem a kir. ügyész nem élt visszavetési jogával s így az esküdtszék következőkép alakult meg:

Rendes tagok: **Laboncz Mihály**, **Rozenberg Adolf**, **Orosz István**, **Kovács Péter**, **Sarkadi István**, **Horváth József**, **Csöthy Lajos**, **Csengeri Ferenc**, **Bilkei Kövesdi Imre**, **Marjalaky Sándor**, **Lovasz János** és **Toth Árpád**. Póttagok: **Flegler György** és **Füvessy Lajos**.

A vádlott vallomása.

Az esküdtek kisorsolása után felolvasták a vádiratot, mi teljes egy órárt vett igénybe, azután kihallgatták a vádlottat.

Elnök: Ön irta a közleményeket?

Vádlott: Igen!

Felnök: Bünsnek érzi-e magát?

Vádlott: Nem! Némi részben igen!

További kihallgatása során azután előadta **Bessenyei**, hogy ő annak az áldatlan harcnak az áldozata, mit **Ferenczy Elek** volt balmazújvárosi főszolgabíró és **Kaszás József** B.-Ujváros főjegyzője hosszú időn keresztül egymás ellen folytattak. A háborúba **Ferenczy** keverte őt

bele, bebeszélve neki, az ügyekben járhatlan embernek, hogy őt a megyei központi tisztviselőkara üldözi, a rábeszélés teréről nemsokára a fenyegetésekre lépett át **Ferenczy** főszolgabíró, s ő annak hatalmában volt főnökének, hogy annak parancsára halomszámra adta be a feljelentéseket **Rásó Gyula** alispán. **Weszprémy Zoltán** főjegyző és dr. **Czeplédy Mihály** tiszti ügyész ellen a földművelésügyi, kereskedelmi és belügyminiszterekhez, a főispánhoz, kir. ügyészséghez, járásbíróshoz és isten tudja hova, hova nem **Ferenczynek** azonban ez sem volt elég. Lap alapítására ösztönözte **Bessenyeit**, Csakugyan vett is **Ferenczy** jótállása mellett 1400 koronát és lapot indított **Igazság** címmel, melyben azután a **Ferenczy Elek** által nyújtott adatok alapján cikkesorozatot irt a megyei központi tisztikar ellen. Eközben többször igyekezett megszabadulni a **Ferenczy Elek** befolyásától, de nem bírta annyira kezében tartotta az fenyegetésével, ígéreteivel. — **Vőre** a **Kaszás József** ellen indított és **Kaszás** felmentésével végződő pereknél nyílt fel a félrevertett ember szeme s belátva óriási tévedését, magánlevelekben és a hírlapok útján bocsánatot kért mindazoktól, akiket meggyanusított. A bocsánatkérés nem tehetta jóvá a súlyos, nemesak tisztviselőket, de magánembereket is sértő rágalmakat, így került ő most a vádlottak paájára.

Bessenyeit nagyon megtölte a bünyűgyi eljárás. Sápádtan idegesen ült a vádlottak padján s alázatos felszólalásában többször kért bocsánatot a megrágalmazott megyei tisztviselőktől.

A tanak

Rásó Gyula kir. tanácsos alispán kihallgatása során elmondta, hogy **Bessenyeit** nem ismerte s nem is látta mindaddig, míg az „Igazság”-ban megjelent közleményei és örökös feljelentései után egy alkalommal be nem idézte. — **Bessenyeit** szolgálatából nem az ő ellenük intézett támadások miatt bocsánatot kért el. Az „Igazság”-ban és a különböző feljelentésekben foglalt vádak megvizsgálására a közigazgatási bizottság három tagu bizottságot küldött ki **Fauszt Elek** kir. pénzügyigazgató elnökele alatt mely bizottságnak hosszas és alapos utánjárás alapján készült jelentésére a megye közgyűlése mindhármukra nézve megszüntető határozatot hozott.

Weszprémy Zoltán vármegyei főjegyző kijelentette, hogy **Bessenyeivel** egy alkalommal találkozott egy hivatalos eljárás alkalmával. A **Tömöri** volt vámospécsi főbíróval felvett, állítólag hamis jegyzőkönyvre vonatkozólag bebizonyította, hogy a helyesbítés gyanánt benyújtott jegyzőkönyv családsággal kísérelt hamisítvány, mely **Ferenczy Elek** volt főszolgabíró és **Kohutovics** volt vámospécsi körjegyző közbenjárásával készült.

Dr. Czeplédy Mihály vármegyei tiszti ügyész a **Bessenyeitől** állítólag általa ellopott magánlevélre vonatkozóan kijelenti, hogy ezen ügy **Bessenyei** feljelentése alapján bünyűgyi eljárás tárgya volt, mely bünyűgyi eljárás folyamán őt bizonyítéka alapján nemesak hogy felmentették, de **Bessenyei** a tárgyalásnál bejelentett fellebbezésétől egy bejelentésben elállott, beismerve vádjának valótlanságát.

Ferenczy Elek levelei.

A tárgyalás rendkívül érdekes részlettel szaporodott **Bessenyeinek** egy kérelme révén. A vádlott ugyanis **Ferenczy**

Elek volt főszolgabírónak három levelét nyújtotta át a tárgyalást vezető előknek, kérve azoknak felolvasását. — A törvényszék rövid tanácskozás és kir. ügyész meghallgatása után elhatározta, hogy egyet felolvas a kérdéses levelek közül. — A levélből azután kitűnt, hogy Ferenczy főszolgabíró nemcsak tudott Bessenyei terveiről és szándékairól, de minden nyomtatásban megjelent és hivatalhoz beadott támadásra ő szolgáltatva az anyagot és titkos kiugrója volt az egész ominózus ügynek.

Ekkor az idő előrehaladottsága miatt elnök a tárgyalást délután fél négyre halasztotta.

Periratok és kérdések.

Délután a közgyűlés felmentő határozatát, az Igazság 11 számát, és egyéb periratokat olvastak fel, majd hozzáfogtak az esküdteknek adandó kérdések szövegéhez, mely után megkezdődtek a perbeszéd.

A vádbeszéd.

Galánffy János kir. ügyész a megvádolt tisztviselő elölki állásához és a rágalmazás súlyos voltahoz mérten nagyszabású vádbeszéddel bizonyította az inkriminált közlemények jelentőségét ezek alapján bebizonyítani Bessenyei bűnösségét.

Részletesen foglalkozott úgy a Rásó Gyula alispán, mint a Wessprém Zoltán és dr. Czegléd Mihály ellen megjelent vádakkal, hivatalos és hiteles adatokkal bizonyítva, hogy azok egytől egyik szemerszedett rágalmak. Bessenyei tulságos befolyásolását is tagadásba vette mert Bessenyei sokkal műveltebb és okosabb embernek látszik, semhogy ilyen fontos, egy megye és legelőkelőbb tisztviselőnek életére kiható dolgokban pusztán Ferenczy Elek főszolgabíró szavára elindult volna. Kéri a bűnösség kimondását.

A védelem.

A vádbeszéd elhangzása után Bessenyei mondta el védelmét. Eleinte izgatottan, később nyugodtabban beszélt, de mindig értelmesen — sok helyen határozottan megkapta a hallgatóságot választékos és logikus beszédmodorával.

Erős színekkel esetezte Ferenczy főszolgabíró kártékony befolyását, mely elől képtelen volt szabadulni s megtörve hozta az esküdtek figyelmébe azt, hogy midőn rettenetes tévedésének tudatára jött, minden lehető boesánatkéréssel és engeszteléssel iparkodott jóvá tenni elkövetett hibáját. Így fejezte be védőbeszédét.

— Érzem tekintetes esküdttörös, hogy a kockavető pohár, melyből sorsam kockája fog kigörögnölni, már dűlöfélben van. Nézzék el izgatottságomat, darabos beszédemet, hiszen ebben a pillanatban igazán nem csodálható az. Ha nem bűnös a kés, amivel ölnék, úgy én sem vagyok bűnös, ki pusztá eszköz voltam egy bosszuálló kezében.

Bessenyei védelmére a kir. ügyész röviden válaszolt. A boesátkérés ilyen súlyos esetben nem elégtétel a jogrendnek, a bűnösnek bűnhődnie is kell. — Mondja ki az esküdttörös a bűneit, Bessenyeinek büntetése, tekintve mély megbánását, ugysem lesz nagyon súlyos.

A perbeszéd elhangzása után dr. Szűcs Miklós elnök felfüggesztette a tárgyalást, s az esküdtek igazmondását és az ítélethozatalt ma délután 3 órára tűzte ki.

LEGUJABB.

Budapesti tudósítók híradása.

A zirci mandátum. A zirci kerületben megválasztott Udvary Ferenc néppárti képviselő ellen a kisebbségben maradt Hénkár-párt tudvalevőleg petíciót adott be kuriához. A kir. kuria II. választási tanácsa tegnap délelőtt Vavrik Béla elnöklésével tartott ülésében a kérvény tárgyalását május hó 5 ikére tűzte ki. előadója Kelemen Mór kuriai bíró lesz.

Andrássy Dénes gróf adománya. Gróf Andrássy Dénes elhalálozott neje emlékére 40,000 korona alapítványt tett le a főváros központi pénztárába. Ebből 20000 korona a budai Irgalom házban, 20,000 korona pedig az Erzsébet leány árvaházban mint alapítvány fog elhelyeztetni.

A megrálgalmazott Szabolcs vármegye. Lőrinczy István kenézli (Szabolcs-megye) közjegyző hivatalos beadványban egyik fegyelmi ügyéből folyólag megrálgalmazta Szikszay Pál szabolcsme gyei főügyészt, Kláger Béla helyettes főjegyzőt és Mikecz János alispánt. A nyiregyházi törvényszék ezért 5 rendbeli rágalmazás vétsége miatt 6 heti fogházra és 50 korona pénzbüntetésre ítélte. Ezt az ítéletet helybenhagyta a debreceni kir. ítélőtábla is s az ezen ítélet ellen beadott semmiségi panaszt a kuria tegnapi ülésében, — mint tudósítónk távirja, — helybenhagyta. Így tehát az ítélet jogerőre emelkedett.

Hangverseny a Rákóczi szobor javára. Követendő példa gyanánt a kassai Rákóczi szobor javára a budapesti posta és távirda tisztviselők fényes hangversenyt rendeznek fővárosi művészek és írók közreműködésével. A hangverseny e hónap 18 án lesz.

Szélhámos dsidás hadnagy. Ivándy Dezső dsidás hadnagyt — mint tudósítónk jelenti — tegnap vitték Temesvárra és átadták a hadbírósnak. Egyelőre ott tartják, míg a bécsi hadtestparancsnokságtól utasítás nem érkezik. A szélhámos hadnagy letartóztatásáról még a következő részleteket jelentik: Ivándy hadnagyt Kleiner Gyula orsovai esendőr-főhadnagy tartóztatta le az orsovai Takács-szállóban, a hol Koller temesvári hivatalnoknak mondotta magát. Leleplezése után arra kérte a esendőr-főhadnagyt, engedjen neki annyi időt, hogy fölbélhesse magát. A esendőr-hadnagy nem teljesítette kívánságát, hanem átadta az orsovai honvédségi állomásparancsnokságnak, a mely kellő fedezet alatt elküldte Temesvárra.

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma esütörtökön, márc. 5 én először A) bém.

BOB HERCEG

Daljáték 3 felvonásban. Iták: Martos Ferenc és Bakonyi K. Zenéjét szerzeszte: Huszka J.

Örökös tavasz megkezdése

Nemcsak szép levágott virágok és kötött csokrok, de nagy mennyiségű cserepekben nyíló virágok is vannak állandóul készletben, u. m. jáczintok, tulipánok, Primulok, Cyklamón, valamint cameliák és azaleák olesó árbau és nagy választékban.

A t. közönség b. pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel

Paocelt János

mag- és virágkoreskedő.

Üzletnagyoobítás és cégváltozás.

MAJTÉNYI és ZENGEVALD rőfős és rövidáru kereskedése
Debrecen, Piacz-u. 14. (Bika szállodával szemben.)

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy az eddig nevem alatt fennálló cégembe **Heidenhofer Majtényi Pál** ur belépett s üzletünket a mai naptól

Majtényi és Zengevald

törvényszékileg bejegyzett cég alatt tetemesen megnagyobbitva tovább vezetjük. A midőn megköszönnvén a n. é. közönség becses pártfogását, kérem, hogy azt társas cégünk részére is sziveskedjék fentartani.

Egyben igérjük, hogy minden igyekezetünk oda fog irányulni, hogy t. vevőink bizalmát a legjobb áruink szolid kiszolgálásával mielőbb kiérdemeljük és azt maradandóan biztosítsuk.

Teljes tisztelettel

Zengevald Géza,

a Majtényi és Zengevald cég heltaja.

Országos vásár Margittán.

Tudatom a t. érdeklődőkkel,
hogy Margittán (Biharvármegye) kö-
zelebb lesz az országos vásár, még
pedig

f. év március 18. 19-én

barom vásár.

Folyó hó 20-án

kirakó vásár.

Margitta 1903. március 2.

Vásár-bér 10.

**A Debreczeni Ipar és
Kereskedelmi Bank**

közhirre teszi, miszerint a
betétkamatláb intézetünkél

f. 1903. március 10-től 4%-ban

hosszabb bennhagyás esetében

4¹/₄%-ban

Alapított meg.

Az igazgatóság.

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fényerem világos lábcsiknek melykiváló szép
fényt és tartósságot ad a lábnek. El használt pécetes sárga vagy barna bőrnök
Lyosin egészen új fényt ad.

Alapított 1822. Gyári raktár Bécs, I. Schulerstrasse 21. Mindenütt kapható

Meghívás

az „István“ gőzmalom társulatnak

1903. évi március 22-én délelőtt 10 órakor

Debreczente a Kereskedő társulat épületének dísztermében tartandó

Évi Rendes Közgyűlésére.

Tárgysorozat:

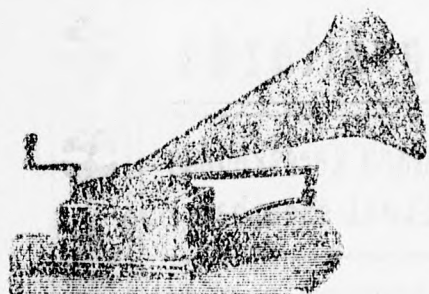
1. Az igazgatóság által előterjesztett mérleg az arra vonatkozó
jelentéssel.
2. A felügyelő bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.
3. A mérleg helyben hagyása, a felmentvény megadása és az 1902.
évi tiszta nyereség teletti intézkedés.
4. A tisztviselők nyugdíjalapszabály tervezetének bemutatása igaz-
gatósági javaslattal.
5. Az igazgatóság kiegészítése.

Debreczen, 1903. március 2.

Felhívtnak azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni és szava-
zati jogukat gyakorolni kívánják, hogy igazolójegyeiket — az alapszabály 27. cikke
értelmében — folyó évi március 20 és 21-én délelőtt 10—12 óráig, délután 2—4
óráig a kereskedőtársulat titkári irodájában átvenni sziveskedjenek. — A mérleg és
vesztés-nyereség rovás március 14 től kezdve a társulat irodájában megtekinthető

Az igazgatóság.

Számos beszé-
lőkészülék léte-
zik, de

Reszle fizetés
engedélyeztetik.

csupán egy GRAMMOPHON!

beszél és énekel: magyarul, franciául, angolul, ola-
szul, oroszul, horvátul, szerbül, csehül, németül stb.

Katalogusokat és legújabb lemez-jegyzéket ingyen és bérmentve.
Valódi csakis akkor, ha a hirdetésünkben feltüntetett íróangyal védjeggyel van ellátva.

„Grammophon“ Weiss H. és Társa

Budapest, Karoly-körút 2.

A lemezekre kiváló művészek énekei vétettek fel.
Minden helyen képviselők keresetnek.

KOVÁCS SÁNDOR

mérnöki irodája

Debreczenben,

József kir. herceg-utca 13. sz.

Elvállalja a mérnöki fog-
lalkozás körébe vágó min-
dennemű munkálatok terve-
zését, építés vezetését és
felülvizsgálását.

Mindennemű műszaki
kérdésben szakértői véle-
ményt ad